

Complexnummer: 510799

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Pastoriecomplex

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

510800, 510801, 510802

Woonplaats

Den Andel

Gemeente

Het Hogeland

Provincie

Groningen

Locatie van het hoofdoject

De Streekweg 89, 9956 PR te Den Andel

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX bestaande uit een PASTORIE met aangebouwde SCHUUR uit 1886 in Eclectische stijl, een HEK behorende deels bij de pastorie en deels bij de kerk uit omstreeks 1886 en een BEGRAAFPLAATSHEK behorende bij schuin tegenoverliggende begraafplaats uit omstreeks 1907. Het complex staat in relatie tot de Nederlands Hervormde kerk met vrijstaande toren van Den Andel (rijksmonumentnummer 8592). De aangebouwde schuur van de pastorie is omstreeks 1900 gedeeltelijk verbouwd tot consistorie. Zowel de voor- als achtergevel van de aanbouw zijn gedeeltelijk gewijzigd. In 1988 is het dak van de aanbouw vernieuwd. De pastorie heeft in 1984 een woningverbetering ondergaan en in 1995 zijn kapconstructie met beschoot en pannen in stijl vernieuwd in verband met houtzwam.

Waardering

Complex bestaande uit een pastorie, een bijbehorend hek en een begraafplaatshek van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang:

-als voorbeeld van een pastorie met hekwerk uit het laatste kwart van de negentiende eeuw in de provincie Groningen

-vanwege het sobere eclectische materiaalgebruik en ornamentiek van de pastorie

- vanwege de tamelijk hoge mate van gaafheid van de verschillende onderdelen van het complex
- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de Nederlands Hervormde kerk en toren van Den Andel
- vanwege de beeldbepalende waarde van het complex voor het dorp Den Andel

Monumentnummer*: 510800

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 juli 1998
Kadaster deel/nr	82783/159

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Den Andel	Het Hogeland	Groningen

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Baflo	H			776

Omschrijving**

Omschrijving

PASTORIE met aangebouwde schuur gebouwd in 1886 in eclectische stijl. Omstreeks 1900 werd in schuurgedeelte een consistorie gebouwd. Eén bouwlaag hoge pastorie op vierkante plattegrond, opgemetseld van rode baksteen en gedekt door afgeplat schilddak met niet-originele pannen en niet-originele dakramen; op vier hoeknokken elk een gemetselde schoorsteen met kap. Gevels hebben iets uitstekende trasraam van gesinterde rode baksteen en op hoeken een pilaster van baksteen; gevels beëindigd door kroonlijst. Vensters zijn T-vensters beëindigd door een korfboog en hebben omlijsting met kuif; onderdorpels van vensters zijn van hardsteen.

Entree bevindt zich in middenrisaliet van westgevel, waarvan de gevel tot en met de eerste verdieping is doorgetrokken; middenrisaliet wordt gedekt door zadeldak. In portiek met aan weerszijden een deels gepleisterde pilaster bevindt zich een omlijste dubbele paneeldeur met voor vensters een geornamenteerde gietijzeren rooster; drie treden hoge stoep is van gietijzeren roosters opgebouwd. Boven entree een houten balkon met gietijzeren balustrade; balkon heeft een iets teruggelagen, omlijst segmentboogvenster met een dubbele deur met venster. Aan weerszijden van middenrisaliet twee vensters. Zuidgevel heeft drie vensters. Noordgevel heeft vier vensters en een zijingang. Zijingang bestaat uit een paneeldeur met bovenlicht beëindigd door korfboog die een omlijsting met kuif heeft. In achtergevel, oostgevel, een derde ingang en twee zesruitsvensters beëindigd door strekken met eronder twee keldervensters beëindigd door rollaag. Ingang bestaat uit een paneeldeur met een vierruits venster waarboven een bovenlicht beëindigd met segmentboog; lage stoep van baksteen.

Op noordoostelijke hoek van pastorie is SCHUUR aangebouwd; schuur op rechthoekige plattegrond, opgemetseld van rode baksteen en gedekt door een schilddak van niet-originele pannen; op beide hoeknokken een uilenbord; zuid-, oost- en noordgevel hebben een niet-originele bakgoot. Westgevel is vermoedelijk omstreeks 1900 gewijzigd; tussen twee bakstenen pilasters bevinden zich twee T-vensters beëindigd door een segmentboog; boven vensters een natuurstenen gevelsteen met jaartal 1886 gevolgd door namen van predikant en kerkeraad; westgevel wordt beëindigd door een kroonlijst. Noordgevel heeft twee kleine ronde vensters met gietijzeren roedenverdeling. Achtergevel heeft een niet-originele schuurdeur en een zelfde roosvenster als in noordgevel. Zuidgevel heeft drie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dezelfde roosvensters als noordgevel en een klein rechthoekig venster.

INTERIEUR van de pastorie is, wat indeling betreft, oorspronkelijk met een centrale middengang en aan weerszijden vertrekken. Beide kamers aan de voorzijde hebben originele vensterbanken met blinden; de kamer op noordwestelijke hoek heeft bovendien een gepolijste zwart marmeren schouw en een plafond met eclectisch stucwerk.

Waardering

Pastorie met aangebouwde schuur van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een pastorie uit het laatste kwart van de negentiende eeuw in de provincie Groningen
- vanwege de sobere eclectische ornamentiek en materiaalgebruik
- vanwege de tamelijk hoge mate van gaafheid van het exterieur en delen van het interieur
- vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van het complex

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

Monumentnummer*: 510801

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 juli 1998
Kadaster deel/nr	82783/162

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Den Andel	Het Hogeland	Groningen

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Baflo	H			66

Omschrijving**

Omschrijving

BEGRAAFPLAATSHEK behorende bij begraafplaats van de Nederlands Hervormde kerk van Den Andel; vermoedelijk daterend uit 1907, toen de begraafplaats werd uitgebreid. Hekwerk is geplaatst op een dam met bakstenen zijmuren die toegang geeft tot de begraafplaats. Hekwerk bestaat uit twee balusters met daartussen twee beweegbare delen en aan beide zijkanten een kwart rond gedeelte. Balusters hebben een vierkante doorsnede, zijn geconstrueerd van opengewerkt smeedwerk en worden bekroond met een vaas van gietijzer. De twee beweegbare delen zijn van smeedijzer; de verticale delen worden bekroond door lelie-achtige ornamenten van gietijzer. De kwart ronde zijstukken zijn eveneens van smeedijzer; de uitstekende delen worden bekroond met gietijzeren lelie-achtige ornamenten.

Waardering

Begraafplaatshek van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een begraafplaatshek uit het begin van de twintigste eeuw in de provincie Groningen
- vanwege de fraaie vormgeving
- vanwege de hoge mate van gaafheid
- vanwege de functionele relatie met de andere onderdelen van het complex

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Begraafplaatshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510802

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 juli 1998
Kadaster deel/nr	82783/156

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Den Andel	Winsum	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baflo	H			779
Baflo	H			778
Baflo	H			776

*Omschrijving***

Omschrijving

HEK behorende bij de Nederlands Hervormde kerk en pastorie van Den Andel, daterend uit omstreeks 1886. Balusters zijn van gietijzer en worden bekroond door een denneappel-achtige ornament; tussen balusters een hekwerk met rondboogvormen van smeedijzer en klaverbladvormen van gietijzer. Beweegbare delen bevinden zich ter hoogte van het pad naar de kerk, naar de entree van de pastorie en naar de consistorie. Hekwerk staat op lage muur van rode baksteen.

Waardering

Hek van algemeen cultuurhistorisch belang:

-vanwege de hoge mate van gaafheid

-vanwege de functionele relatie met de andere onderdelen van het complex

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheiding(D)	Hek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument